

Dosarul nr. 3r-86/2023
2-20101346-01-3r-12042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: Gh. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

31 mai 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând recursurile depuse de către Marcel Smochin și avocatul Alexei Croitor, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Smochin împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea prezentării informației solicitate, încasarea prejudiciului moral, împotriva încheierii din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Marcel Smochin împotriva hotărârii din 27 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 20 august 2020, Smochin Marcel a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la acces la informație cu obligarea pârâtului să prezinte informațiile privind cauzele contravenționale prin care a fost sancționat SRL „Samaltis Lombard”, la plângerea reclamantului Smochin Marcel; copiile proceselor-verbale cu privire la contravenție prin care a fost sancționat SRL „Samaltis Lombard”, la plângerea reclamantului Smochin Marcel; informația dacă procesele-verbale cu privire la contravenție privind sancționarea SRL „Samaltis Lombard” au fost contestate și copiile hotărârilor/deciziilor instanțelor de judecată în această privință; încasarea din contul pârâtului a compensației pentru prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei; încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru a fost declinată competența în favoarea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, specializată în materia contenciosului administrativ.

Prin încheierea din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost suspendat procesul și dosarul a fost transmis Curții de Apel Chișinău pentru

soluționarea conflictului negativ de competență.

Prin încheierea din 10 august 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost constatată competența Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani la judecarea prezentei cauze.

Prin hotărârea din 27 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Smochin Marcel împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea prezentării informației solicitate, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 01 iulie 2022, Smochin Marcel a depus apel nemotivat, solicitând casarea integrală a hotărârii din 27 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Marcel Smochin împotriva hotărârii din 27 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motivul nedeunerii în termenul legal a motivării cererii de apel.

La 15 martie 2023, Marcel Smochin a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, anularea încheierii contestate cu remiterea dosarului în instanța de apel și acordarea termenului pentru depunerea apelului motivat.

În motivarea recursului a indicat că deși hotărârea motivată a fost expediată reclamantului, dânsul nu a recepționat actul judecătoresc deoarece începând cu 09 noiembrie 2022 până în prezent nu s-a putut deplasa, fiindu-i fracturat membrul inferior stâng și degetele brațului stâng. Recurentul a invocat despre necomunicarea și neprezentarea de către serviciul poștal a scrisorii recomandate în modul prevăzut de lege.

La 27 martie 2023, avocatul Alexei Coritor în interesele lui Marcel Smochin a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, invocând că instanța de fond din greșeală a expediat hotărârea unui alt avocat (care nu este participant pe acest dosar), de cât subsemnatul, hotărârea motivată a fost expediată și recepționată de către avocatul apelantului, Victor Sanduleac la data de 24 octombrie 2022 (f.d.91). Totodată instanța de apel a constatat că a expediat hotărârea motivată în adresa apelantului la adresa indicată în cererea de apel „xxxx”, la data de 04 ianuarie 2023, plicul s-a întors în cu inscripția „nereclamat”.

Recurentul susține că reclamantul și avocatul împuternicit au fost lipsiți de dreptul de a prezenta apelul motivat, deoarece nu s-a respectat procedura notificării hotărârii motivate conform art. 223 din Codul administrativ.

La 12 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței copia recursului împotriva încheierii din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii

judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 07 februarie 2023, însă la materialele cauzei lipsește dovada notificării de către instanța de apel a încheierii contestate. Astfel, recursul se consideră depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Marcel Smochin și avocatul Alexei Croitor, urmează a fi respinse, cu menținerea încheierii contestate, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care respinge recursul.

Din conținutul recursului depus de Marcel Smochin și de către avocatul Alexei Croitor rezultă că se contestă încheierea din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care apelul declarat de Marcel Smochin împotriva hotărârii din 27 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost considerat inadmisibil (f.d.95-96), iar din conținutul încheierii recurate rezultă că, apelantul nu a depus motivarea apelului în modul prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de apel despre necesitatea declarării inadmisibile a apelului depus de Marcel Smochin pe motiv că apelantul nu a depus motivarea apelului în modul prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Într-adevăr, conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

La rândul său, conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În contextul dat, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de

motivarea acestuia, respectiv, termenul de depunere a apelului și cel de prezentare a motivării curg din momente diferite, fapt ce este reglementat de art. 232 din Codul administrativ.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din prevederile art. 223 din Codul administrativ, rezultă că, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Conform art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art. 97 alin.(3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a

recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Reieșind din prevederile art.109 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

La caz, completul de judecată constată că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 27 iunie 2022 (f.d.78).

Tot din actele cauzei rezultă că la 01 iulie 2022, Marcel Smochin și-a valorificat dreptul de a contesta cu apel nemotivat hotărârea instanței de fond, menționând că apelul motivat va fi depus după ce va lua cunoștință cu hotărârea motivată (f.d.81).

Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr. 13505-13506, iar la 29 iulie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expedit în adresa părților la proces hotărârea motivată hotărârea motivată din 27 iunie 2020 (f.d.89), prin poștă cu scrisoare recomandată, iar la 21 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice a fost expedită avocatului Victor Sanduleac și confirmată recepționarea la 24 octombrie 2022 (f.d.91).

Din conținutul avizului de recepție a corespondenței DS8007743273AS (f.d.98), rezultă că scrisoarea recomandată potrivit căreia a fost expedită copia hotărârii motivate la adresa de domiciliu a lui Marcel Smochin, indicată în cererea de chemare în judecată, dar care a fost returnată instanței de judecată cu mențiunea factorului poștal „nereclamat”.

Întru răsturnarea soluției nu poate fi reținută alegația recurentului precum că nu a luat cunoștință de hotărârea integrală a instanței de fond, așa cum s-a stabilit că hotărârea motivată a fost notificată avocatului acestuia Victor Sanduleac, care potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 21 iunie 2022 (f.d.77) a fost prezent la judecarea cauzei în fond.

Respectiv, termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ a început a curge la 22 octombrie 2022, ziua imediat următoare datei notificării hotărârii motivate prin intermediul poștei electronice și a expirat la 21 noiembrie 2022.

Cu toate acestea, contrar obligațiilor sale procesuale, apelantul Marcel Smochin nu a depus motivarea apelului nici până la data adoptării de către Curtea de Apel Chișinău a încheierii recurate, 07 februarie 2023, motiv pentru care instanța de apel corect a declarat apelul inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Mai mult, în acest context completul de judecată notează că potrivit site-ului oficial al instanțelor judecătorești, hotărârea integrală pe cazul dat a fost publicată la data de 29 iulie 2022, astfel încât a devenit accesibilă tuturor participanților la proces (https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/b4120071-fc79-4bdd-a70f-530033d95816).

La fel, instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiate și argumentele recurentului referitor la faptul că în acea perioadă era în imposibilitatea de a depune apelul motivat, fiindcă s-a aflat imobilizat la pat, fiindu-i fracturat piciorul. Deoarece,

Marcel Smochin a cunoscut despre neajunsurile cererii de apel, însă într-un mod nejustificat, având la dispoziție termen suficient, acesta nu a întreprins acțiuni care ar dovedi intenția de a depune apelul motivat, sau după caz cerere repunerea în termen pentru efectuarea actului de procedură.

Nu pot fi reținute criticile nici a avocatului Alexei Croitor precum că instanța de fond din greșeală a expediat hotărârea unui alt avocat (care nu este participant pe acest dosar), decât subsemnatul, hotărârea motivată a fost expediată și recepționată de către avocatul apelantului, Victor Sanduleac la data de 24 octombrie 2022 (f.d.91).

Aici, urmează de menționat că contrar alegațiilor avocatului Alexei Croitor, la materialele dosarului este anexat mandatul avocațial seria MA nr. 1603436 din 14 iunie 2022 al avocatului Victor Sanduleac, împuternicit să acorde asistență juridică lui Marcel Smochin în prezenta cauză în baza deciziei coordonatorului Oficiului teritorial Chișinău al Consiliului Național pentru Asistență Juridică garantată de Stat nr. 1134/ACC din 14 iunie 2022 (f.d.76). Mai mult, avocatul Vitor Sanduleac a fost admis de instanța de fond pentru a participa la judecarea prezentei cauze, iar careva obiecții din partea lui Marcel Smochin în privința avocatului dat nu au fost înaintate.

Prin urmare, culpa neîndeplinirii actului de procedură în termenul prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, îi revine lui Marcel Smochin și a reprezentantului acestuia, avocatului Victor Sanduleac care nu au efectuat nicio acțiune procesuală, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în termenul legal, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturile sale procedurale.

Dat fiind cele menționate, se constată ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului ca inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul de judecată amintește că art. 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ,
completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se resping recursurile depuse de către Marcel Smochin și avocatul Alexei Croitor.
Se menține încheierea din 07 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.
Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron